

ข้อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย

A Guideline for Professional Learning Community in the Educational
institutions under the Office of Loei Primary Education Area

พิมพอร์ สดเอี่ยม^{1*} ชิชณพงค์ ศรีจันทร์² ภัทรพร เกษสังข์³
สมยงค์ สีขาว⁴ และธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย⁵

Pim-on Sod-ium Chissanapong Sonchan Pattharaporn Ketsung
Somyong Seekhao and Thirasak Uppamaithichai

^{1,2}มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (Mahamakut Buddhis University)

^{3,4}มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย (Loei Rajabhat University)

⁵มหาวิทยาลัยนเรศวร (Naresuan University)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เชี่ยวชาญจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 12 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยเสนอเป็นความเรียง ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย ประกอบด้วย 6 ด้านได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์พันธกิจ ค่านิยมและเป้าหมายร่วมกัน 2) มีทีมร่วมมือที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ 3) การแสวงหาสิ่งใหม่ๆ 4) การลงมือปฏิบัติและทดลอง 5) ใช้การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง 6) มุ่งที่ผลลัพธ์

คำสำคัญ ข้อเสนอ; การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา; ประถมศึกษา จังหวัดเลย

Abstract

The Purposes of this research were to propose guidelines for Professional Learning Community in the Educational institutions under the Office of Loei Primary Education Area study were with a Purposive Sampling of 12 experts The data was Content Analysis Qualitative Consisted of 6 aspects as follows : 1) Shared Common Vision 2) Collaborative Teamwork 3) New pursuits 4) Practice and experiment 5) Commitment to Continuous Improvement 6) Results Driven

Keywords : Guideline, Professional Learning Community, Loei Primary Education Area

**Corresponding author, E-mail: q-powernoise@hotmail.com*

บทนำ

ประเทศไทยมีการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม) พ.ศ.2545 ซึ่งเป็นการปฏิรูปการศึกษาของประเทศครั้งสำคัญ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การศึกษาทั้งระบบ มีนโยบายที่เป็นแนวคิดเชิงรุก มุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษาของชาติ ต่อมา กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายการปฏิรูปการศึกษารอบสอง (พ.ศ.2552-2561) ที่เน้นการปฏิรูปการศึกษา อย่างเป็นระบบ ให้คนไทยเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต เน้นด้านคุณภาพ โอกาสและการมีส่วนร่วม โดยมี 4 ประเด็นหลัก คือ คุณภาพคนไทยยุคใหม่ ครูยุคใหม่ แหล่งเรียนรู้ใหม่ และระบบการบริหารจัดการใหม่ นอกจากนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564 เน้นให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพประชากร มุ่งยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นคนดี มุ่งให้การศึกษาที่มีคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ

ในปี พ.ศ. 2560 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย ได้รับนโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการ ในการดำเนินการพัฒนาครูด้วย (Professional Learning Community : PLC) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เน้น Active Learning คือ ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยการกระทำ แนวคิดของ PLC คือ การที่คนทำงานร่วมกัน เกิดการเรียนรู้และแบ่งปันความรู้กัน สะท้อนความคิดเห็นต่างๆ ให้กัน เป็นแนวทางพัฒนาครูที่เน้นให้ครูนำแนวคิดของ PLC ไปปฏิบัติจริง โดยกำหนดว่า การปฏิบัติงานตามกรอบของ PLC ของครูถือเป็นส่วนหนึ่งของการรับการประเมินเพื่อเลื่อนวิทยฐานะครู ด้วยนโยบายที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมุ่งพัฒนาผู้บริหารและครูดังกล่าวนั้น ทำให้ สถานศึกษาทุกแห่งทั่วประเทศต้องนำกระบวนการ PLC ไปขับเคลื่อนสู่สถานศึกษาเพื่อให้ครูพัฒนาการทำงานและ พัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน โดยมีเป้าหมายสุดท้าย คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น ผสมกับการ ขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สู่สถานศึกษา ต้องอาศัยการทำงานเป็นทีมของครูเพื่อปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนและพัฒนาวิชาชีพครู ครูต้องพึ่งพาอาศัยกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์การสอนและการปฏิบัติซึ่งกันและ กัน

จากที่กล่าวมานั้น เพื่อเป็นการร่วมแก้ปัญหาและร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นวาระสำคัญของชาติ ประกอบกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่เร่งรัดการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สู่สถานศึกษาที่อยู่ในระยะต้น ของการดำเนินงาน อาจทำให้ผู้เกี่ยวข้องยังไม่ชัดเจนและยังมีปัญหาหลากหลาย ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ข้อเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดเลย ซึ่งผลการวิจัยนี้เป็นเพียงระยะที่ 1 ของการวิจัยจะทำให้ได้แนวทางการขับเคลื่อน อย่างแท้จริง สามารถโรงเรียนต้นแบบของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เกิดจากการรวมพลังความร่วมมือการทำงาน ของครูและผู้บริหารในสถานศึกษา เกิดวัฒนธรรมการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจกันทำให้ครูและผู้บริหารร่วมแก้ปัญหา การเรียนของนักเรียนอย่างมีความสุข ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น สามารถพัฒนาระบบการ บริหารโรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน และเกิดประสิทธิผลสูงสุดตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา ของประเทศในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดเลย

ระเบียบวิธีวิจัย

ขอบเขตประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เชี่ยวชาญจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 12 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารหรือผู้แทนจาก สปป.เลย, ศึกษานิเทศก์, ผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับความเชื่อถือและยอมรับในความสามารถในการบริหารงานและมีวุฒิการศึกษาไม่น้อยกว่าระดับปริญญาโท, ครูที่ได้รับความเชื่อถือในความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นและมีวุฒิการศึกษาไม่น้อยกว่าระดับปริญญาโท, และนักวิชาการการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ PLC และสถานการณ์การจัดการศึกษาของประเทศปัญหาที่เผชิญอยู่

2. ศึกษากรอบทิศทางการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2574

3. ศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564

4. ศึกษายุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579 และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้อง

5. สร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ภายใต้กรอบ ดูโฟว์ และ เอเกอร์ Dufour and Eaker (1998) ดังนี้

- 1) การมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมและเป้าหมายร่วมกัน
- 2) มีทีมร่วมมือที่มุ่งเน้นการเรียนรู้
- 3) การแสวงหาสิ่งใหม่ๆ
- 4) การลงมือปฏิบัติและทดลอง
- 5) ใช้การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
- 6) มุ่งที่ผลลัพธ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ภายใต้กรอบ ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมและเป้าหมายร่วมกัน
2. มีทีมร่วมมือที่มุ่งเน้นการเรียนรู้
3. การแสวงหาสิ่งใหม่ๆ
4. การลงมือปฏิบัติและทดลอง
5. ใช้การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
6. มุ่งที่ผลลัพธ์

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง คณะผู้วิจัยดำเนินการจัดบันทึกเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองเพื่อศึกษาในระยะที่ 2 และ 3 ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยเสนอเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะทางการขับเคลื่อนการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดเลย สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมและเป้าหมายร่วมกัน พบว่า ครูและผู้บริหารได้มีการวางแผนเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาโรงเรียน ออกแบบวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมร่วมกัน ส่วนใหญ่จะออกมาในรูปแบบการประชุมเชิงนโยบายตั้งแต่ระดับกระทรวงลงมาถึงผู้ปฏิบัติงาน
2. มีทีมร่วมมือที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ พบว่า เกิดความร่วมมือในกระบวนการเพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน มีการพูดคุยสนับสนุน โดยการจัดสรรเวลาให้มีการประสานความคิดเห็น วิเคราะห์ถึงแนวทางในการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน และไม่กระทบต่อการจัดการเรียนการสอน
3. การเสาะแสวงหาสิ่งใหม่ๆ พบว่า มีการค้นพบวิธีการใหม่ๆ ในการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายทั้งในกลุ่มสาระเดียวกัน กลุ่มช่วงชั้นเดียวกันและระดับชั้นเดียวกัน เกิดองค์ความรู้ใหม่ เกิดกระบวนการเรียนรู้หรือวิธีการทดสอบและยังสามารถส่งผลหรือสะท้อนกลับให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
4. การลงมือปฏิบัติและทดลอง พบว่า มีการลงมือปฏิบัติและทดลองจริง ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเห็นผลที่แสดงว่าสามารถแสดงออกถึงรูปธรรมที่มีความชัดเจน นักเรียนแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมเป็นอย่างมาก เกิดความสุขระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสามารถต่อยอดได้ขยายความได้อีกด้วย
5. ใช้การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง พบว่า มีการปรับปรุงพัฒนาต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ โดยอาศัยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ พูดคุยอย่างสม่ำเสมอ ด้วยกลยุธยามีตร รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เล็งเห็นความสำคัญของการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีความต่อเนื่อง และมีร่องรอยของพัฒนาที่สามารถนำมาอ้างอิงได้
6. มุ่งที่ผลลัพธ์ พบว่า กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ส่งผลถึงผลลัพธ์ที่มุ่งความสำเร็จต่อผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ใหม่และองค์ความรู้ที่สามารถพัฒนาต่อยอด มีหลักฐานการบันทึกตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการถึงระดับขั้นสุดท้ายอันจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะทางการขับเคลื่อนการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดเลย สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมและเป้าหมายร่วมกัน จากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดเลย ได้มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันในการขับเคลื่อนการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีการประชุมแสดงให้เห็นถึงความมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในการพัฒนาอย่างแท้จริง และในบางสถานศึกษายังมีหนังสือคำสั่งแต่งตั้งอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมมุ่งเป้าหมายไปที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ สอดคล้องกับเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543) ได้กล่าวว่า การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันเป็นการมองเห็นภาพของจุดมุ่งหมายที่จะทำให้กระบวนการเคลื่อนไหวเกิดเอกภาพ ช่วยลดความขัดแย้งที่มาจากความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และหากสมาชิกมีวิสัยทัศน์ส่วนตัวอยู่แล้ว ก็ต้องปรับให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของเครือข่ายให้มากที่สุด และสอดคล้องกับ อาชัญญา รัตนอุบล และคณะ (2559) ได้กล่าวว่า การสร้างเครือข่ายใช้หลักการการอยู่บนฐานความเชื่อที่ว่าเด็กมีศักยภาพและโลกเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จึงต้องมีการพัฒนาตลอดเวลา การใช้การประชุมและถอดบทเรียนผ่านการสะท้อนคิด ชุมชน การเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC) โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community: SLC) เพื่อให้ครูทุกคนเกิดความเข้าใจในตัวเด็กจริงๆ เกิดค่านิยมและเป้าหมายร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างเครือข่าย รวมถึงการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารจัดการ

2. มีทีมร่วมมือที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ จากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย พบว่า มีทีมร่วมมือที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ พบว่า เกิดความร่วมมือในกระบวนการเพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน มีการพูดคุยสนทนา โดยการจัดสรรเวลาให้มีการประสานความคิดเห็น วิเคราะห์ถึงแนวทางในการดำเนินการเพื่อเป้าหมายเดียวกัน และไม่กระทบต่อการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับวารสาร หงส์โต (2553) ได้กล่าวว่า ความร่วมมือซึ่งกันและกันหรือการสนทนาและการนำประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จมาแล้วมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน โดยการรวบรวมหรือบูรณาการองค์ความรู้ หรือสังเคราะห์ความรู้ที่มีอยู่ในลักษณะกลุ่มหรือทีมสามารถทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ขึ้นใหม่ได้มากที่สุด เช่น การนำความรู้ด้านเว็บไซต์มาประยุกต์กับการเรียนรู้จนสามารถสร้างเว็บไซต์เพื่อบริหารจัดการเรียนรู้ได้ และสอดคล้องกับ เซงเก้ Senge (1994) ได้กล่าวว่า การสนทนานอกจากในทีมได้เรียนรู้การวิเคราะห์ปัญหาร่วมกันแล้ว ยังสามารถยกระดับการสร้างความรู้ความผูกพันร่วมกันในทีม ลดช่องว่างระหว่างวัย เกิดความไว้วางใจเรียนรู้ที่จะพูดคุยกันอย่างเป็นมิตร และยังสามารถขยายความเข้าใจในประเด็นสนทนาอื่นๆ ตามมาอีกด้วย

3. การแสวงหาสิ่งใหม่ๆ จากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย มีการค้นพบวิธีการใหม่ๆ ในการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายทั้งในกลุ่มสาระเดียวกัน กลุ่มช่วงชั้นเดียวกันและระดับชั้นเดียวกัน เกิดองค์ความรู้ใหม่ เกิดกระบวนการเรียนรู้หรือวิธีการทดสอบและยังสามารถส่งผลหรือสะท้อนกลับให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาทุกแห่งมีกระบวนการและวิธีคิดในการปฏิบัติงานที่เล็งเห็นเป้าหมายเดียวกัน มีความรักสามัคคีมีบรรยากาศของความเป็นค่านิยมและพฤติกรรมร่วมกัน สอดคล้องกับ จูลี่ ศรีษะโคตร และวัลภา อาริรัตน์ (2558) ได้กล่าวว่า มิติของบรรยากาศสามารถสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดกระบวนการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ซึ่งกันและกันแบบกัลยาณมิตร และสอดคล้องกับ สอนง โลหิตวิเศษ (2558) ได้กล่าวว่า การแสวงหาความคิดใหม่ รวมถึงการวิเคราะห์แก้ปัญหา ถึงความจำเป็นของการเรียนรู้ ซึ่งเกิดจากบุคคลที่ตระหนักถึงความสำคัญและนำความรู้มาใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาตนเองและสถาบันหรือชุมชนก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในที่สุด

4. การลงมือปฏิบัติและทดลอง จากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย มีการลงมือปฏิบัติและทดลองจริง ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเห็นผลที่แสดงว่าสามารถแสดงออกถึงรูปธรรมที่มีความชัดเจน นักเรียนแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมเป็นอย่างมาก เกิดความสุขระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสามารถต่อยอดได้ ขยายความได้อีกด้วย ทั้งนี้เกิดจากสถานศึกษาและครูผู้สอนได้ดำเนินการอย่างจริงจังเกิดทักษะการจัดการเรียนรู้ แนวปฏิบัติที่มีความหลากหลาย สอดคล้องกับกรองทิพย์ นาควิเชตร (2560) ได้กล่าวว่า ทักษะการปฏิบัติทำให้เกิดกระบวนการดำเนินงาน เกิดการเรียนรู้บูรณาการการสร้างกิจกรรมในการพัฒนา อีกทั้งยังก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู อาจารย์ผู้สอนกับผู้เรียนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนและห้องเรียนอีกด้วย สอดคล้องกับปริญญญา เทวานฤมิตรกุล (2556) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติเป็นแนวทางในการพัฒนาควบคู่ร่วมกันในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทำให้เกิดความตระหนักในปัญหา เกิดการมีส่วนร่วมและเกิดการพัฒนาคนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต อีกทั้งยังสอดคล้องกับสุชาติ น้าใจดี (2552) ได้กล่าวว่า การนำความรู้ทักษะความสามารถ ความชำนาญลักษณะเฉพาะที่มีอยู่ การสร้างกิจกรรมดีๆ รวมถึงเทคนิคต่างๆ เช่น การทำเกษตร การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การทำอาหาร สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาชุมชนไปสู่ชุมชนแห่งการเรียนรู้

5. ใช้การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง จากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเลย มีการปรับปรุงพัฒนาต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ โดยอาศัยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ พูดคุยอย่างสม่ำเสมอ ด้วยกัลยาณมิตร รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เล็งเห็นความสำคัญของการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีความต่อเนื่อง และมีร่องรอยของพัฒนาที่สามารถนำมาอ้างอิงได้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูผู้สอนได้นำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้มาใช้ในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีร่องรอยของการจัดบันทึกข้อมูลต่างๆ ในขณะดำเนินการ สามารถเก็บไว้เป็นข้อมูลหลักฐานเพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือค้นหา

แนวทางในการปฏิบัติได้เป็นอย่างดี ปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมสำหรับผู้เรียนในช่วงชั้น และกลุ่มสาระได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับสุมน อมรวิวัฒน์ (2557) ได้กล่าวว่า การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็น ตัวกระตุ้นให้บุคคลมีเจตคติที่ดีให้ความสำคัญของการเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และสอดคล้องกับบุญชู บุญลิขิต ศิริ (2553) ได้กล่าวว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทำให้สมาชิกมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เกิดนักปฏิบัติในองค์กร สร้างแนวคิดที่หลากหลายอันจะส่งผลถึงการสื่อสารภายในองค์กรทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการหรือหลายๆ ช่องทางผ่านเทคโนโลยี สามารถเข้าถึงผู้อื่นจากทุกๆ ที่ อีกทั้งยังสามารถเป็นหลักฐานข้อมูลในการปรับปรุงการทำงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป

6. มุ่งที่ผลลัพธ์ จากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดเลย พบว่า มีกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ส่งผลถึงผลลัพธ์ที่มุ่งความสำเร็จต่อผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ใหม่และองค์ความรู้ที่สามารถพัฒนาต่อยอด มีหลักฐานการบันทึกตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการถึงระดับขั้นสุดท้าย อันจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับวทัญญู ภูครองนา (2558) ได้กล่าวว่า การมุ่งผลลัพธ์ ใฝ่ สัมฤทธิ์ของผู้เรียนเพื่อให้เกิดความรู้ นั้น เป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อตัวแปรความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียน และสอดคล้องกับชูชาติ พวงสมจิตร (2560) ได้กล่าวว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้เป็นประโยชน์ต่อ ผู้เรียนเป็นอย่างยิ่งโดยการที่มุ่งผลลัพธ์ไปที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอันจะส่งผลให้ครูมีเป้าหมายเดียวกันในการพัฒนา

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เสนอในเชิงนโยบายการขับเคลื่อนการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดเลย ส่งเสริมปฏิบัติและสามารถนำไปต่อยอดได้
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรประชุมครูและผู้บริหารสถานศึกษาควรเล็งเห็นความสำคัญของการเป็น ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ซึ่งนับเป็นภาระงานในการขอกำหนดตำแหน่งวิทยฐานะ
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรหาโรงเรียนเป็นฐานที่เป็นต้นแบบในการปฏิบัติแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง โรงเรียนและครูร่วมกัน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สกว. โดยความร่วมมือทางวิชาการจาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย อีกทั้งนักวิจัยร่วมจากมหาวิทยาลัยนเรศวร

เอกสารอ้างอิง

กรองทิพย์ นาควิเชตร. (2560). ชุมชนแห่งการเรียนรู้ : คนอุดมศึกษาสู่จิตคิดชอบ. *วารสารสมาคม*

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, 23(2), 1-13.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). *การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา*.

กรุงเทพฯ: ชัคเชส มีเดีย.

จุลลี ศรีษะโคตร และวิลลา อาเรรัตน์. (2558). บรรยากาขององค์กรที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู

ในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 38(1), 26-36.

ชูชาติ พวงสมจิตร. (2560). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและแนวทางการนำมาใช้ในสถานศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.*, 10(1), 34-41.

- บุญชู บุญลิขิตศิริ. (2553). *การพัฒนากระบวนการสร้างความรู้ในชุมชนการเรียนรู้เชิงเสมือน สำหรับนักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปริญญญา เทวานฤมิตรกุล. (2556). *คู่มือการจัดกิจกรรมในรายวิชาเพื่อสร้าง “พลเมือง” ในระบอบประชาธิปไตย* (เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ “เทคนิคการจัดการเรียนการสอนความเป็นพลเมืองสู่การปฏิบัติ”). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- วาทัญญู ภูครองนา. (2558). *ตัวแปรที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- วรกร หงส์โต. (2553). *การพัฒนาแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ออนไลน์โดยใช้กระบวนการสร้างความรู้เพื่อการสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาคอมพิวเตอร์* (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สนอง โลหิตวิเศษ. (2558). *สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในโอกาสพระชนมายุ 60 พรรษา*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *คู่มือการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC Professional Learning Community. “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” สู่สถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุชาติ น้าใจดี. (2552). *กระบวนการพัฒนาไปสู่ชุมชนการเรียนรู้* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต). สาขาพัฒนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมน อมรวิวัฒน์. (2557). *บัณฑิตศึกษาไม่ใช่โรงเรียนมัธยมชั้นสูงโครงการปาถกฐาราชบัณฑิตสังฆกร เรื่อง “การประเมินผลการเรียนรู้ ระดับบัณฑิตศึกษา”*. การฟังบรรยายวันอังคารที่ 25 พฤศจิกายน 2557 ณ ห้องประชุมสุวัจน์ลิปต์พลลภ 2 อาคารยุพราชเบญจมงคล มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- อาชัญญา รัตนอุบล และคณะ. (2559). *รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาการส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษา เพื่อพัฒนาวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Dufour, R. & Eaker, R. (1998). *Professional learning communities at work: Best practices for enhancing student achievement*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- DuFour, R., (2016). *Learning by Doing : A Handbook for Professional Learning Communities at work*. U.S.A.: Solution Tree Press.
- Senge, P.M. (1994). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization*. New York: Currency/Doubleday.

ประวัติผู้เขียนบทความ

รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพอร์ สดเอี่ยม จบการศึกษา จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารและการจัดการการศึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชณพงศ์ ศรีจันทร์ จบการศึกษา จากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารและการจัดการการศึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรพร เกษสังข์ จบการศึกษา จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มีความเชี่ยวชาญด้านวิจัยและการวัดประเมินผลทางการศึกษา

ดร.สมยงค์ สีขาว จบการศึกษาจาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอิชัย จบการศึกษา จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารและการจัดการการศึกษา